

Raport privind vizita de supervizare în teren

a granturilor Fondului Global oferite Republicii Moldova pentru combaterea TB și HIV/SIDA și gestionate de către Recipienții Principali (RP) – IP UCIMP RSS și Centrul PAS, sem. I, 2019

din 10.10.2019

La data de 10.10.2019, echipa de experți din cadrul CNC/CNE au vizitat următoarele locații/proiecte:

- Centrul de suport al tratamentului pacienților cu tuberculoză în condiții de ambulator în cadrul IMSP Spitalul Raional Nisporeni
- Asociația Obștească Inițiativa Pozitivă, mun. Chișinău

Participanți:

1. Alexandru Voloc, secretar de stat, MSMPS, președinte CNE
2. Ștefan Gheorghită, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, membru CNC
3. Ana Ambrosii, Ministerul Finanțelor
4. Iacob Cecîrlan, Compania Națională de Asigurări în Medicină
5. Oxana Rucsineanu, AO SMIT, membru CNC și CNE
6. Diana Condrațchi, IFP/PNCT
7. Maia Rîbacova, SDMC/PNHIV
8. Iurie Climașevschi, coordonatorul PNHIV, membru CNC
9. Angela Alexeiciuc, RP IP UCIMP DS
10. Svetlana Maciuca, RP IP UCIMP DS
11. Iona Burduja, RP Centrul PAS
12. Natalia Ozturk, GenderDOC-M
13. Silvia Stratulat, Secretariatul CNC TB/SIDA
14. Adelina Sochircă, Secretariatul CNC TB/SIDA

Scopul vizitei: Supervizarea procesului de implementare a granturilor oferite de către Fondul Global (FG) Republicii Moldova pentru prevenirea și controlul maladiilor TB și HIV/SIDA, gestionate de către Recipienții Principali (RP) - IP UCIMP RSS și Centrul PAS.

Informație de fond: Una dintre funcțiile Consiliului național de coordonare a programelor TB și HIV/SIDA/ITS și Comisiei Naționale de Experți este supervizarea granturilor Fondului Global (FG) oferite Republicii Moldova în susținerea programelor naționale de prevenire și control al TB și HIV/SIDA/ITS. Vizitele în teren reprezintă un exercițiu de supervizare, organizat în conformitate cu Planul național de supervizare a CNC, și au scopul de a evalua, la fața locului, rezultatele implementării granturilor FG și de a propune/elabora recomandări, la necesitate, pentru îmbunătățirea acestora. În cadrul vizitelor participă membrii CNC TB/SIDA, membrii Comisiei Naționale de Experți, reprezentanții echipelor RP și a Programelor naționale. Recomandările de ameliorare/soluționare a problemelor depistate în cadrul vizitelor în teren vor fi analizate la ședința a CNE, care are sarcina de a evalua progresele și problemele programatice, financiare și de management înregistrate de către RP și vizitarea locațiilor/proiectelor susținute de către aceștia.

1. Vizita la Centrul de suport al tratamentului pacienților cu tuberculoză în condiții de ambulator în cadrul IMSP Spitalul Raional Nisporeni

Informații generale

Centrul de suport al tratamentului pacienților cu TB în condiții de ambulator reprezintă o unitate medico-socială, subdiviziune funcțională a IMSP Spitalul Raional Nisporeni, atașat serviciului de ftiziopneumologie a secției consultative, care prestează servicii de asistență medico-socială persoanelor cu tuberculoză și familiilor acestora, inclusiv suport de mediere în relații cu familia și comunitatea. Activitatea Centrului se desfășoară în conformitate cu ordinul emis de Ministerul Sănătății, nr. 320 din 28.04.2017. Activitatea financiară este acoperită din grantul “*Consolidarea controlului Tuberculozei în Republica Moldova*”, oferit de Fondul Global, și în baza contractului nr. 021/TB-SERV/2019 din 02.01.2019, Amendament nr.1 din 20.06.2019 între Centrul PAS și IMSP SR Nisporeni (în calitate de contractant). Contractul se semnează anual în conformitatea cu cerere de finanțare semnată de țară.

Proiectul este susținut din grantul TB, gestionat de Recipientul Principal Centrul PAS.

Valoarea proiectului: 262,798,59 MDL (cu debursare trimestrială)

Obiectivele de activitate ale Centrului în cadrul proiectului sunt:

1. Identificarea anticipată a riscurilor posibile de non-aderență la tratamentul antituberculos și realizarea măsurilor de creștere a complianței pacienților cu TB la tratament;
2. Determinarea necesităților de ordin psihologic a pacienților cu TB și familiilor acestora și realizarea intervențiilor psiho-terapeutice pentru a ameliora complianța la tratament;
3. Identificarea necesităților sociale a persoanelor cu TB și asigurarea măsurilor de accesare a serviciilor responsabile și diminuare a problemelor sociale, în colaborare cu serviciul public de asistență socială și autoritățile publice locale;
4. Identificarea necesităților de ordin juridic și administrativ, care limitează accesarea serviciilor medicale și sociale;
5. Organizarea tratamentului direct observat (DOT) și facilitarea accesului la programul de suport motivațional și social pentru persoanele cu TB, care nu se pot deplasa;
6. Oferirea programelor de educare a pacienților cu TB și membrii familiilor acestora pentru sănătate;
7. Informarea și mobilizarea comunității, autorităților publice locale (APL), și altor actori din teritoriu pentru implicarea în prevenirea răspândirii epidemiei de tuberculoză și diminuarea poverii asupra familiilor afectate.

Beneficiarii serviciilor oferite de Centrul sunt următoarele categorii:

- 1) persoanele cu tuberculoză (TB), tratate în condiții de ambulator;
- 2) membrii familiilor persoanelor diagnosticate cu TB aflate în evidență;
- 3) persoanele vulnerabile cu risc sporit de îmbolnăvire cu TB.

Indicatori înregistrați în perioada 01.01 – 30.06.2019 (semestrul 1 2019):

Indicatorii	Valoarea
Numărul de pacienți aflați în evidența centrului la 30.06.2019	55
Numărul de pacienți cu TB înregistrați primar la Centru în perioada 01.01 – 30.06.2019	39
Numărul pacienților care au primit consiliere psihologică în perioada 01.01 – 30.06.2019	44 (repetat au fost efectuate 174 consilieri)
Numărul de consilieri psihologice efectuate în perioada 01.01 – 30.06.2019	264 (dintre ele 53 sunt consilieri de grup)
Numărul de consilieri psihologice efectuate membrilor familiei pacienților cu TB în perioada 01.01 – 30.06.2018	25
Numărul de pacienți care au fost evaluați de asistentul social din TB Centru în perioada de raportare în perioada 01.01 – 30.06.2018	39
Numărul de cereri adresate organelor de asistență socială în perioada de raportare în perioada 01.01 – 30.06.2018	4
Numărul de cereri soluționate în perioada de raportare dintre cele adresate organelor de asistență socială în perioada 01.01 – 30.06.2018	4
Numărul de planuri individuale elaborate pentru suportul multidisciplinar a pacientului în perioada 01.01 – 30.06.2018	39
Numărul de vizite la IMSP medicină primară pentru supervizarea asigurării DOT, inclusiv vizitarea pacienților la domiciliu, la necesitate în perioada 01.01 – 30.06.2018	118
Numărul de pacienți vizitați în cadrul vizitelor de supervizare în perioada 01.01 – 30.06.2018	84

Constatări identificate în cadrul vizitei

Resursele umane: Sunt disponibile, toate posturile sunt ocupate conform proiectului.

Resurse financiare: Sunt utilizate în conformitate cu prevederile bugetului, aprobat din partea RP (PAS). Tranșele financiare sunt efectuate la timp, conform contractului.

Medicamente, bunuri și consumabile: Sunt procurate reieșind din necesități, în conformitate cu prevederile contractului.

Funcționalitatea proiectului la moment: Proiectul funcționează eficient, activitățile sunt realizate conform planului de activitate.

Feedback din partea personalului și a furnizorilor:

- Personalul a pus în evidență condițiile bune de muncă, sarcinile și responsabilitățile clare.
- A fost remarcată problema salariilor mici și a lipsei unității de transport permanente care condiționează termenii de vizită primară în focare mai mare de 7-10 zile și ieșire în teritorii în afara graficului de activitate a asistenței medicale primare, deasemene

necesitatea identificării soluțiilor privind asigurarea cu transport din partea IMSP, a personalului CC, pentru a asigura realizarea vizitelor în teren la necesitate.

- Dificultăți în transportarea pacienților la spitalele de TB pentru spitalizare.
- Solicitarea de a trece secția consultativă TB sub managementul medicinei primare, astfel s-ar soluționa problema cu deplasările în teritoriu.

Impresii generale și aspecte ce trebuie considerate în cadrul CNE și/sau CNC

- Urgentarea aprobării modificărilor la Ordinul MSMPS nr.100 din 10.03.2008 Cu privire la Normativele de personal medical, privind includerea a 2 unități adiționale (psiholog și asistent social) în statele de personal al serviciului de ftiziopneumologie.
- Evaluarea și costificarea managementului unui caz TB – spitalizare/condiții de ambulator/ medicamente TB.
- Examinarea posibilității de alocare a surselor financiare pentru Programele teritoriale de supraveghere și control al TB, HIV/SIDA și ITS din bugetul Administrației Publice Locale. A înainta spre examinare posibilitatea revizuirii legislației privind finanțarea APL, prin introducerea liniei de buget cu alocarea resurselor financiare estimate pentru sănătate.
- Identificarea soluțiilor de finanțare a serviciului de ftiziopneumologie în format extins pentru prestarea pachetului integrat de servicii pentru pacienții cu TB și familia în condiții de ambulator (*in baza datelor studiului privind alocarea optimizată a resurselor financiare pentru a maximiza rezultatele în domeniul controlului programului TB și raportul pentru dezvoltarea unor modele durabile de finanțare pentru controlul tuberculozei, a unor mecanisme de alocare și remunerare a prestatorilor pentru tratarea tuberculozei în diferite instituții de asistență din Republica Moldova*).
- Elaborarea standardelor naționale pentru serviciile medicale și non-medicale pentru prestatorii de servicii în TB din sectorul public și privat și costificarea pachetului de servicii psihologice și sociale.
- Intensificarea conlucrării între serviciul ftiziopneumologic și asistența medicală primară.
- Inițierea activităților de advocacy pentru asigurarea continuității funcționalității CC, în contextul finalizării finanțării activității acestuia din sursele FG.
- Reevaluarea obiectivelor și activităților CC, în scopul prevederii activităților de depistare a bolnavilor cu tuberculozei (resursele umane CC sunt angajate pentru a acorda suport persoanelor în tratament, dar se ocupă și de depistarea persoanelor infectate cu tuberculozei).

2. Vizita la Asociația Obștească Inițiativa Pozitivă

Informații generale

Asociația Obștească “Inițiativa Pozitivă” este o asociație nonguvernamentală, necomercială și apolitică care implementează mai multe proiecte în domeniul HIV/SIDA.

Scopurile organizației se axează pe protecția intereselor și drepturilor persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA, utilizatorilor de droguri, femeilor și copiilor afectați de infecția HIV și ale altor comunități vulnerabile.

Misiunea organizației: crearea un mediu în care fiecare persoană, indiferent de nivelul său de vulnerabilitate, deține toate drepturile și oportunitățile necesare pentru o viață demnă.

Proiectele implementate de către A.O. „Inițiativa Pozitivă” pe parcursul anului 2019, finanțate din sursele FG, componenta HIV, prin intermediul Recipientului Principal - IP „UCIMP” DS sunt:

I. Componenta „Consolidarea sistemelor comunitare”, parte a Programului „Fortificarea controlului tuberculozei și reducerea mortalității prin SIDA în Republica Moldova” pentru anii 2018-2020, contract de finanțare nr. SR-IP-02 din 02.01.2019

Valoarea proiectului: 4,139,616 MDL

Scopul proiectului: Asigurarea unui răspuns național eficient privind infecția cu HIV, reducerea prevalenței HIV în rândul populațiilor afectate și reducerea mortalității cauzate de SIDA prin fortificarea comunităților KAP și consolidarea sistemelor comunitare, precum și asigurarea sustenabilității programelor și serviciilor, în domeniul HIV/SIDA din R. Moldova, inclusiv regiunea de Est.

Obiective:

1. Creșterea accesului la servicii de prevenire HIV bazate pe dovezi;
2. Asigurarea accesului universal la tratamentul HIV, îngrijire și suport HIV;
3. Consolidarea capacității comunităților și asigurarea sustenabilității programului.

Activități:

- Organizarea și desfășurarea campaniilor de lobby și promovare; elaborarea și tipărirea buletinului informativ în scopul implicării KAP și societății civile; organizarea și desfășurarea campaniilor de advocacy.
- Acordarea de mini-granturi focusate pe responsabilitate socială; elaborarea și editarea materialelor informaționale și educaționale despre infecția HIV/SIDA pentru grupurile țintă: CDI/LSC/BSB/PTH.

Realizări:

- Susținerea campaniilor de lobby și promovare, în cadrul întrunirilor de nivel central și local (workshop-uri, mese rotunde, reuniuni etc.);
- Susținerea activităților de promovare a implicării KAP și societății civile: tipărirea și distribuția buletinelor informative - în număr de 2.450 exemplare (2 ediții);
- Susținerea campaniilor de advocacy pentru creșterea accesului la servicii de testare, reducere a stigmei și discriminării, sustenabilitate a programelor desfășurate și serviciilor acordate în care au fost implicate 18 organizații active în domeniul HIV/SIDA. În organizarea activității date, au participat 1.042 de persoane (colaboratori și voluntari), acoperind cu activitățile campaniei 34 de localități. În total, au fost desfășurate 177 de activități, fiind informate (în mod direct) circa 20.533 de persoane;
- Mini grant-uri pentru ONG-uri privind monitorizarea comunităților și gradului de răspundere socială la nivel local - 6 mini-granturi oferite organizațiilor implementatoare.

II. Extinderea accesului PTHIV și populației - cheie vulnerabile la HIV la cascada integrală de servicii ca și răspuns la epidemia HIV în Republica Moldova, contract de finanțare nr. MDA-C-PCIMU -IP_2019/01 din 28.01.2019

Valoarea proiectului: 2,025,454,31 MDL

Scopul proiectului: Creșterea accesului la servicii de prevenire HIV în populațiile țintă și asigurarea accesului universal la servicii de TARV, îngrijire și suport pentru persoanele care trăiesc cu HIV/SIDA.

Activități:

- Organizarea schimbului de seringi, distribuirea mijloacelor individuale de protecție și a substanțelor antiseptice;
- Activitatea în teren;
- Suport consultativ;
- Consilierea și testarea la HIV prin intermediul testelor expres pe baza de saliva și sânge;
- Organizarea activităților de informare, educare și comunicare pentru schimbarea comportamentală, inclusiv distribuirea materialelor informaționale pentru CDI;
- Organizarea activităților de prevenire a supradozelor rezultate în urma consumului de droguri injectabile;
- Organizarea activităților de suport psiho-social pentru pacienții OST;
- Organizarea activităților de suport psiho-social pentru PTH;
- Monitorizarea și evaluarea activității proiectului;
- Evidența și raportarea și evaluarea contabilă.

Realizări:

Numărul de beneficiari atinși la finele semestrului I, 2019:

CDI – 913 (țintă anuală -1966);

LSC – 27 (țintă anuală -295);

BSB – 48 (țintă anuală -147);

PTH – 947 (țintă anuală -1455);

Servicii de aderență la TSO pentru 156 beneficiari din GRSI (țintă anuală -442);

Valorile privind testarea realizată pe grupurile țintă:

CDI – 341 testări (dintre care 4 HIV+ /o persoană HIV+ nouă), LSC - 26 testări, BSB – 4 testări

III. Proiect de susținere a serviciilor de reducere a riscurilor în rândul populațiilor țintă prin intermediul rețelelor de farmacii, contract de finanțare nr. MDA-C-PCIMU_IP/FARM_2019 din 30.01.2019

Valoarea proiectului: 1,011,006,46 MDL

Scopul proiectului: Reducerea Riscurilor în rândul populațiilor țintă prin intermediul rețelelor de farmacii.

Obiectiv: Extinderea accesului populațiilor țintă la întreaga gamă de consumabile prin intermediul rețelelor de farmacii în Republica Moldova (inclusiv în regiunea de est).

Activități: procurarea și distribuirea de consumabile populațiilor cheie afectate (KAP) prin intermediul rețelelor de farmacii, de pe ambele maluri ale r. Nistru, în baza cardurilor magnetice codificate, eliberate beneficiarilor.

Realizări: Au fost inițiate activități în 30 de farmacii, precum urmează: 26 farmacii de pe malul drept al r. Nistru (7 farmacii - în mun. Chișinău și 19 farmacii - în raioanele Anenii Noi, Criuleni, Telenești, Șoldănești, Rezina, Hâncești, Ialoveni, Cricova, Căușeni, Orhei, Cahul, Ceadâr-Lunga, Comrat, Ungheni, Bălți, Drochia, Edineț, Florești, Soroca) și 4 farmacii din regiunea Transnistreană (2 farmacii în or. Tiraspol, 1 – or. Bender, 1 – or. Rîbnița). Astfel, în mod gratuit, în 24 farmacii*, la prezentarea cartelei beneficiarului, au beneficiat de servicii – 1.781 de persoane din GRSI (1.123 bărbați și 658 femei), dintre care 852 au fost beneficiari noi (558 bărbați și 294 femei).

Grupurile țintă: Consumatorii de droguri injectabile (CDI), Lucrătoarele sexului comercial (LSC), Bărbații care fac sex cu bărbații (BSB), Persoanele care trăiesc cu HIV (PTH).

Constatări identificate în cadrul vizitei:

Resursele umane: Cadre profesionale. Toate posturile în cadrul echipei sunt ocupate.

Resurse financiare: Tranșe financiare efectuate la timp, conform bugetului aprobat de FG, din partea RP (IP UCIMP DS).

Medicamente, bunuri și consumabile: Disponibile, asigurate în termen de către Recipientul Principal.

Funcționalitatea proiectului la moment: Proiect funcțional.

Feedback din partea personalului și a furnizorilor: Personalul a pus în evidență condițiile bune de muncă, sarcinile și responsabilitățile clare.

Impresii generale și aspecte ce trebuie considerate în cadrul CNE și/sau CNC

- Finalizarea procedurii de semnare a Declarației de la Paris, privind stoparea epidemiei cu HIV – de către Primăria Chișinău și alocarea resurselor pentru Programele/Planurile de prevenire HIV teritoriale din bugetul APL.
- Asigurarea sustenabilității serviciilor de distribuire a consumabilelor prin intermediul farmaciilor.
- Revizuirea, costificarea și aprobarea actelor normative privind servicii de suport psihosocial al PTH pentru aderența la ARV.
- Acordarea atenției primordial, în scopul menținerii aderenței la tratament a PTH următoarelor grupe țintă:
 - în primul an de la depistare,
 - copii cu infecția HIV,
 - femeile însărcinate,
 - pacienți cu diferite probleme (juridice, medicale, etc).

- Revizuirea, costificarea și aprobarea a doua pachete de servicii de prevenire HIV (de bază și extins). Identificarea modalităților de finanțare a pachetului extins de servicii în domeniul HIV.
- Optimizarea cheltuielilor administrative din cadrul proiectelor de servicii de suport psihosocial, de prevenire HIV.

La finalul vizitei s-au discutat despre concluziile și recomandările finale propuse de participanți:

Componenta TB

1. Includerea a doua unități de funcție – psiholog și asistent social, în statele de personal a serviciului de ftziopulmonologie;
2. Evaluarea costului unui caz tratat de tuberculoză în dinamică;
3. Intensificarea colaborării serviciului de ftziopulmonologie cu asistența primară;
4. Examinarea posibilității de a introduce în legislația privind finanțarea administrației publice locale alocări financiare pentru programele teritoriale de supraveghere și control al HIV și TB.

Componenta HIV

1. Revizuirea, actualizarea și costificarea pachetelor comprehensive de servicii HIV;
2. Revizuirea, actualizarea și costificarea pachetelor de suport psihosociale pentru PTH;
3. Asigurarea acoperii de finanțare a serviciilor din pachetul extins a serviciilor de prevenire HIV din sursele CNAM;
4. Identificarea, elaborarea și aprobarea standardelor pentru îmbunătățirea suportului psihosocial persoanelor care trăiesc cu HIV;
5. Asigurarea sustenabilității serviciilor de distribuire a consumabililor prin intermediul rețelelor de farmacii.